biBUŁa

Biuletyn Informacyjny BUL

nr 1/2014 (78)
ISSN 2084-4670

SPIS TREŚCI

wydarzenia
..... "Duchowość Wenusjańska" - wystawa malarstwa Roberta Krężlaka
..... Pożegnanie pracowników BUL

informacje
..... Nagroda literacka The Man Booker Prize for Fiction
..... Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej
..... "Tak trzeba"

leksykon BUL
..... Biblioteka Instytutu Historii

ludzie książki
..... Doris Lessing 1919 - 2013

nowości książkowe

WYDARZENIA

"Duchowość Wenusjańska" - wystawa malarstwa Roberta Krężlaka

4 grudnia 2013 r. w galerii na I piętrze BUL odbył się **wernisaż malarstwa Roberta Krężlaka "Duchowość Wenusjańska"**, jest to cykl obrazów olejnych przedstawiających kobiecy akt, utrzymany w nasyconej "ciężkiej" kolorystyce oraz pozach obrazujących Wętowskiego uczuć i emocji zawartych gdzieś pomiędzy Sacrum i profanum. Malarstwo Roberta Krężlaka inspirowane jest twórczością: Egona Schiele, Amedeo Modiglianiego, Francisa Bacona, Jerzego Nowosielskiego.

Robert Krężlak - ur. 1975 w Radomsku. Absolwent Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie na Wydziale Wychowania Artystycznego. Mgr sztuki w zakresie projektowania graficznego; dyplom złoto w pracowni prof. A. Desperalas. Ukończył studia podyplomowe - Rynek sztuki i artykułw w Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego w Krakowie. Jest aktywny twórczo w obszarach malarstwa, rysunku, fotografii i grafiki komputerowej.

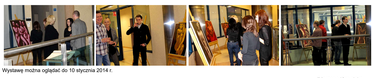

Wystawę można oglądać do 10 stycznia 2014 r.

(Marzena Kowalska

Pożegnanie pracowników BUL

W grudniu 2013 roku trzje pracowników Biblioteki przeszło na zasłużoną emeryturę. Są to: **Barbara Michalska** z Oddziału Udostępniania Zbiorów, **Jadwiga Miedzińska** z Oddziału Magazynów i Konserwacji Zbiorów oraz **Marek Szczepaniak** z Oddziału Opracowania Zbiorów. Świeżo upieczonych emerytów uroczyście pożegnała Dyrekcja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego oraz koledzy i koleżny, którzy dziękowali Im za długoletnią współpracę.

Każdy z bibliotekarzy w zakresie swojego stanowiska wniósł istotny wkład w rozwój uczelnianej książnicy. Wszyscy byli uczestnikami ważnych dla BUL przebrzadań, jak komputeryzacja usług bibliotecznych czy przeprowadzka do nowego gmachu. Swoimi doświadczeniami zawodowymi dzielili się z młodymi pracownikami i wyrzwoili dobrze przygotowanych do służby bibliotecznej następców. Ci zaś mają nadzieję, że ich starsi koledzy będą dobrze wspominać lata spędzone w Bibliotece i ludzi, których spotkali na swojej drodze.

Życzymy Im dużo zdrowia, pogody ducha, realizacji życiowych pasji oraz pomyślności w życiu osobistym.

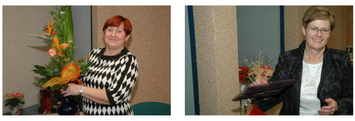

(Aneta Lewandowska, Lidia Mikołajuk
fot. T.Szczepanowski)

INFORMACJE

Nagroda literacka The Man Booker Prize for Fiction

Najbardziej prestiżowe wyróżnienie literackie w Wielkiej Brytanii The Man Booker Prize przyznawane jest od 1969 roku. Autor najlepszej powieści anglojęzycznej z ostatniego roku otrzymuje sumę 50 000 funtów; pozostali laureaci po 2 500 funtów. Znalezienie się w grupie finalistów nominowanych do nagrody Bookera uwalnia jest za wielki sukces, a jej przyznanie ma ogromny wpływ na dalszą karierę pisarzy i wydawców. Nastąpuje ogromny wzrost zainteresowania czytelników, a sprzedaż książek wzrasta nawet o 1000%. Wielu wydawców wznawia wcześniejsze publikacje finalistów, a nawet laureatów nagrody Bookera mogą wskazać publikacje, które ich zdaniem zasługują na wyróżnienie. Skład jurorski nie ogranicza się do grupy krytyków literackich, pisarzy i naukowców, ale obejmuje także poetów, dziennikarzy, polityków i aktorów. Wśród dotychczasowych laureatów znaleźli się m.in.: Iris Murdoch (The Sea, the Sea, 1978); William Golding (Rites of Passage, 1980); Bulman Rushdie (Midnight's Children, 1981); Kingsley Amis (The Old Devils, 1986); Kazuo Ishiguro (Remains of the Day, 1989); Ian McEwan (Amsterdam, 1998); Julian Barnes (The Sense of Ending, 2011).

Laureatką nagrody The Man Booker Prize w roku 2013 została Nowozelandka **Eleanor Catton za powieść Luminaries**. Najmłodsza w historii zwycięzczyni Bookera (28 lat) napisała najdłuższą książkę (832 strony). W ubiegłym roku pod rozwagę jurorów przesłano rekordową liczbę 151 tytułów o bardzo zróżnicowanej tematyce, autorstwa zarówno debiutantów, jak i pisarzy z dużym dorobkiem twórczym, pochodzących z Anglii, Irlandi, Kanady, Stanów Zjednoczonych, Nowej Zelandii czy Zimbabwe. Sędziowie wybrali książkę Catton nawiązującą w swojej formie do wiktoriańskich powieści semiazycznych. Przewodniczący jury Robert Macfarlane określił dzieło Catton jako pracę olśniewającą, świetlistą i obszerną, w której czasem czytelnik może się zagubić, obawiając się, że jest to wielki workowaty potwór, ale okazuje się, że jest ona znakomicie skonstruowana. Akcja powieści Luminaries osadzona jest w 1866 roku w czasach nowozelandzkiej gorączki złota i opisuje grupę dwunastu zgromadzonych w hotelu mężczyzn, próbujących rozwiązać zagadkowe wydarzenia w miejscowości Hokitika. Wszyscy dysfunkcją o zmiennym bogatego mieszkańca, lenwcu pustelnika, samobójczej próbie prostytutki i odnalezieniu ogromnej fortuny w domu miejscowego pijaka. Na grupę natyka się podróżnik, który zatrzymał się w tym samym hotelu. Narratorami powieści stają się różni bohaterowie, którzy na zmianę opowiadają własne historie. Każdy z dwunastu rozdziałów jest o połowę krótszy od poprzedniego, co daje wrażenie przyspieszenia akcji trzymającej czytelnika w napięciu. Sędziowie byli pod ogromnym wrażeniem narracji, ale również niezwykłej dyrzżatności pisarki, która w momencie rozpoczęcia pracy nad powieścią miała dopiero 25 lat. Przewodniczący jury stwierdził, że dojrzałość autorki widoczna jest w każdym zdaniu, rytmach i rbenowadze, a jej powieść jest zdumiewająco zrbenowadzona. Eleanor Catton awansowała do światowej czołówki prozatorskiej i kiedy kolejny raj ułwić będzie na wagę złota, a ona sama nie ukryje się w globalizowanym świecie, nawet w małym mieście Hokitika. Po zdobyciu Nagrody Bookera jej życie nie będzie już takie jak wcześniej.

Pozostałe powieści, które znalazły się na tzw. krótkiej liście The Man Booker Prize:
We Need New Names, NoVioLet Bulawayo
Harvest, Jim Crace
The Lowland, Jhumpa Lahiri
The Tale for Time Being, Ruth Ozeki
The Testament of Mary, Colm Tóibín

Wszystkie wymienione książki dostępne są w Centrum Brytyjskim Uniwersytetu Łódzkiego.
Zapraszamy do lektury.

(Lidia Mikołajuk)

Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej

W dniach 4-6 grudnia 2013 r. odbyła się we Wrocławiu Konferencja Naukowa "Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej. W setną rocznicę urodzin Profesora Karola Głombiowskiego" zorganizowana przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliokreoznawstwa Uniwersytetu Wrocławskiego.

Konferencję rozpoczęła uroczysta sesja specjalna poświęcona profesorowi Karolowi Głombiowskiemu, zaś w kolejnych dniach odbyły się sesje podzielone tematycznie: 1. Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej - aspekty historyczne; 2. Społeczne konteksty funkcjonowania książki; 3. Książka w systemie komunikacji narodowej i regionalnej; 4. Reklama i promocja książki; 5. Meandry współczesnej bibliologii; 6. Współczesna biblioteka w procesie komunikacji społecznej; 7. Przemiany funkcji i usług bibliotecznych; 8. Formy i narzędzia komunikacji bibliotecznej. Promocja bibliotek.

Na uwagę zasługiwała zwłaszcza sesja specjalna, w trakcie której w ciepły i niestandardowy sposób została przyblizona uczestnikom sporlwarie sylwetka prof. Karola Głombiowskiego. Podczas trwania sesje, również niezwykle interesujące, poruszały problemy komunikacji oraz aspekty związane z książką i biblioteką zarówno w przeszłości, jak i współczesnie.

Podczas trzech dni obrad wygłoszono 33 referaty. Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego reprezentowały dwie osoby: Justyna Jerzyk-Wojtecka z Oddziału Informacji Naukowej i Prac Naukowo-Dydaktycznych oraz Renata Osiewała z Biblioteki Instytutu Historii.

Justyna Jerzyk-Wojtecka w swoim referacie poświęconym zakłóceniom w komunikacji elektronicznej z użytkownikiem biblioteki w nawiązaniu do mcluhanowskiej tezy o możliwym wpływie narzędzia komunikacji na strukturę przekazu przedstawiła problemy związane z zakłóceniami komunikacji. Problemy te nakreśliono podstaje: analizie bieżącej biblioteczną korespondencję elektroniczną oraz zapytania użytkowników zadane za pomocą komunikatorów internetowych, portali społecznościowych i platform e-learningowych.

Renata Osiewała zaprezentowała referat zatytułowany: "Historyczne uwarunkowania miejsca książki i biblioteki w społeczeństwie wiedzy i informacji XXI w.", w którym omówiona została zmienność funkcji bibliotek w ujęciu historycznym oraz koncepcje funkcjonowania książek z uwzględnieniem uwarunkowań społecznych. W dalszej części wystąpiena uwagę poświęcono wpływowi nowych technologii na otoczenie współczesnego człowieka i związane z tym zmiany procesów wczjemnej komunikacji. Omówiono również transformację formy książki i jej miejsce w społeczeństwie informacyjnym XXI w., wskazując na relację książka-czytelnik i książka jako przedmiot komunikacji międzyludzkiej.

(Justyna Jerzyk-Wojtecka, Renata Osiewała)

"Tak trzeba"

Słowa z tytułu to życiowe credo prof. Stefanii Skwarczyńskiej, wielkiej Uczonej z Uniwersytetu Łódzkiego. To również tytuł książki pióra Małgorzaty Golickiej-Jabłońskiej, która ukazała się w 2013 r. nakładem Domu Literatury w Łodzi i Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

Autorka ukończyła etnografię na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ. Po studiach podjęła pracę w prasie codziennej i tygodniowej jako reporterka. Opublikowała już kilka książek, m.in. *Pięćdziesiąt szlakiem przez Egipt*, Dzieci Stefan Żeromski. Współpracowała z czasopismami tj. "Odgłosy", "Mozaiki", "Kwiatosłowy". Należy do zespołu redakcyjnego "Tygla Kultury" i "Kroniki Miasta Łodzi". Jest także tłumaczką. Ma na swoim koncie przekład W domu na całym świecie. Listy Thomasa Merbona do Rosemary R. Ruether i kilka innych tekstów. Jest członkinią Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich i Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Za wszechstronną działalność została uhonorowana Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury i innymi prestiżowymi odznaczeniami.

Spotkanie z pisarką odbyło się w poniedziałek 2 grudnia 2013 r. późnym popołudniem w sali konferencyjnej BUL. Wspólnie z M. Golicką-Jabłońską wystąpiła dr Inga Kuźma z Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Łódzkiego, autorka posłowia. Wśród publiczności obecne były Joanna Olszewska, córka Marii i Wacława Olszewskich oraz wnuczka Ewa Olszewska.

Aczkolwiek głównymi postaciami książki są prof. S. Skwarczyńska i jej córka prof. biologii Maria Olszewska, "Tak trzeba" jest sagą kilku rodzin. Na jej kartach pojawiają całą plejadę postaci, których pokazyły różne stopnie pokrewieństwa.

M. Golicka-Jabłońska opowiadała, w jakich okolicznościach znożił się pomysł tematu książki, omówiła sam proces pisania, pracę nad dokumentami i rozmowy z ludźmi. Mówiła, co było najwięksą niespodzianką i radością, a co stanowiło największą trudność w pracy pisarskiej. Autorka, czytając odpowiednie fragmenty sagi, przedstawiała losy bohaterów i ich cechy charakteru. Wyjaśniła, na ile wykształcenie etnograficzne wpłynęło na kształt książki.

Dr Inga Kuźma mówiła o *zjawisku pamięci* - ważnego "narzędzia" przy pisaniu biografii.
Na koniec zabrała głos publiczność zadając pytania lub komentując słowa Autorki.

(Irena Łabiszewska)

LEKSYKON BUL

Biblioteka Instytutu Historii

B

Biblioteka Instytutu Historii ma już 65-ciu letnią historię. Powstała została wraz z Instytutem Historii w 1948 r. Jest placówką o charakterze naukowym i specjalizuje się w gromadzeniu księgozbioru zarówno naukowego, pod kątem badań prowadzonych przez kadrę naukowo-dydaktyczną, zajmującą się badaniami nad szeroko rozumianą historią, jak również księgozbioru dydaktycznego niezbędnego do kształcenia przyszłych historyków, archiwistów, czy regionalistów. Placówka może się poszczycić własnym ekslibrisem, którym oznaczone są szczególnie cenne egzemplarze.

Obok księgozbioru stricte historycznego gromadzi również zasoby z nauk pomocniczych historii i pokrewne. Jest jedną z większych bibliotek zakładowych. Pozyskuje nowe pozycje drogą zakupów, darowizn oraz wymiany krajowej i zagranicznej, a do obsługi czytelników zatrudnionych jest obecnie 5 wykwalifikowanych pracowników. Jej księgozbiór liczy obecnie blisko 75.000 woluminów druków zwartych, ponad 17.000 woluminów czasopism i pokaźny zbiór druków specjalnych - prawie 2.500 woluminów, w tym 44 starodruki, zasoby ikonograficzne, kartograficzne, mikrofilmy i mikrofiche. W 2010 r. biblioteka powskoczyła się o księgozbiór likwidowanej Biblioteki Katedry Historii Sztuki.

Od 2007 r. Biblioteka Instytutu Historii została włączona do systemu współkatalogowania HORIZON (obecnie SYMPHONIA), zaś dotychczasowe katalogi kartkowe zostały zamknięte. Obecnie wszystkie nabytki włączane do księgozbioru BIH od roku 2000 i bieżące wdrażane są w katalogu online BUL. Neustannie prowadzone są prace nad powiększaniem katalogu on-line o rekonty bibliograficzne z lat wcześniejszych.
Placówka mieści się w Instytucie Historii UŁ przy ul. A. Kamińskiego 27a w Łodzi, zaś informacje ogólne dotyczące godzin pracy BIH można znaleźć pod adresami http://www.historia.uni.lodz.pl/biblioteka/index.htm, http://www.lib.uni.lodz.pl/?dir=biblwul.

(Renata Osiewała)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

LUDZIE KSIĄŻKI

Doris Lessing 1919 - 2013

Doris May Lessing urodziła się w 1919 r. w Persji (dzisiejszy Iran). Dzieciństwo i młodość spędziła w Rodezji Południowej. W 1949 r. przeprowadziła się do Anglii. To właśnie w historii własnego życia spisanej przez Lessing odnajdziemy wejkazówki jej motywów literackich, ale w formie nieprzekonującej, tam też możemy prześledzić całą jej drogę od małutkiej białej dziewczynki na rodezyjskiej farmie, przez kobietę, która zmiałasię we Londynie w epoce wielkich przemian obyczajowych, po dojrzałą, zbyłaniowaną pisarkę.

Jej twórczość, obejmująca kilkadziesiąt powieści oraz liczne opowiadania i eseje, to przede wszystkim książki psychologiczno-obyczajowe. Kilka z nich należy do gatunku science-fiction, dwie zostały sfilmowane.

Pisarka debiutowała w 1950 r. powieścią "Trawa śpiewa" opowiadającą o związku pomiędzy żoną białego farmera i jej czarnym służącym. To zarówno romans, jak i studium rasowych konfliktów na południu Afryki. "Złoty notes" (1962), jej najważniejsze dzieło, uznawana jest za bibię ruchu kobiecego. Inne znaczące książki w jej dorobku to pięciokąg "Dobro przemocy", powieści "Lato przed zmierzchem", "Pamiętnik przetrwania", "Dobra terrorysta", "Pięć dziecko" oraz zbiory przy "Opowieści afrykańskie" i "Mowiako".

W Polsce znamy m.in. jej "Lato przed zmierzchem" (1973, wyd. pol. 1976), "Pamiętnik przetrwania" (1975, 1980), "Pięć dziecko" (1988, 1992) i "Podróż Berna" (2000, 2005).

W opinii publicznej pisarka stała się symbolem sprzeciwu wobec rzezimu i apartheidu w RPA. Określana często jako lewicowa pisarka i feministka, nie zgadzała się z tym "zaszufladkowaniem", twierdząc, że jej dzieła są psychologiczną analizą człowieka i jego otoczenia. W 1999 r. odrzuciła przyznany jej przez królową Elżbietę II tytuł Damy Imperium Brytyjskiego. Stwierdziła, że "nie ma przecież żadnego imperium".

Doris Lessing odeszła 17 listopada 2013 w Londynie. Miała 94 lata. Była jedenastą kobietą, która otrzymała literackiego Nobla i najstarszą jak dotąd laureatką tej nagrody. W chwili jej otrzymania miała 88 lat. Akademia Szwedzka, przyznając jej w 2007 r. tę nagrodę, napisała w uzasadnieniu, że brytyjska pisarka "ze sceptycznym, zanim i wspierneską siłą zgłębia podzielioną cywilizację". Jak podaje agencja AP pisarka pracowała niemal do ostatnich dni życia, pisząc artykuły, opowiadania i poezje.

http://www.polskatimes.pl/artykul/704201,nie-zyje-doris-lessing-brytyjska-pisarka-laureatka-nagrody-nobla-miała-94-lata-zdjecia,2,id,1,sa.html
http://pl.wikipedia.org/wiki/Doris_Lessing
http://www.polityka.pl/kultura/860021,Zmarła-Doris-Lessing-epicka-wyrazicielka-kobiecych-doświadczeń
http://wyborcza.pl/1,75248,14967425,Nie_zyje_Doris_Lessing__laureatka_Nagrody_Nobla.html#ixzz2mJBZguS

(Aleksandra Chrutcki)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUL

POLSKI

ZAGRANICZNE

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Mariola Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356002. Wydawca Biuletynu BiBUła jest Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 1/2014 (78)
napisz do us